

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Inmormântarea P. S. Sale Episcopul Grigorie.

La catafalcul iubitului nostru Episcop.

Din ziua de 13 Mai, când medicii au interzis Prea sfințitul Episcop Grigorie să părăsească patul, vestea despre boala primejdioasă a iubitului nostru episcop, s'a răspândit repede în orașul și eparhia noastră apoi în București, Timișoara și alte orașe. Consiliul eparhial a trebuit să plaseze un funcționar la telefon, care să răspundă la nenumăratele întrebări despre sănătatea P. Sfințitului Episcop Grigorie. Medicii, sperând în forțele fizice ale pacientului, ne spuneau că P. S. Sa va trece peste boala ce-l chinula. Vineri seara în 24 Mai bolnavul s'a simțit bine, a luat un ceai și spunea că abia așteaptă să se facă bine. Sâmbătă dimineață însă la ora 4 temperatura P. S. Sale s'a ridicat în mod brusc, iar inima n'a mai funcționat în mod regulat. Medicii cari vegheau la patul Episcopului, erau deja convinși că desnodământul fatal se apropie, ceea ce a urmat la ora 10 și 15 minute. După imbalzamară, între lacrimile de durere ale consilierilor și funcționarilor eparhiali, corpul decedatului Episcop, a fost îmbrăcat în ornate episcopesci pus în sicriu de metal și așezat pe un catafalc mare în salonul cel mare dela reședință.

Salonul, anticamera, coridorul și intrarea de sub poarta dela reședință au fost complet îmbrăcate în dolii și împodobite cu palmieri și alte plante nobile.

Din momentul trecerii P. S. Sale la viața vecinică, consilierii și funcționarii preoți ai episcopiei, s'au perindat la sicriul regretatului

defunct, înălțând rugăciuni ferbinti la tronul ceresc, pentru odihna fostului Episcop Grigorie. Iar studenții dela Academia teologică au cetit psalmii prescriși la catafalcul mortului.

Indată după răspândirea dureroasei știri, s'au arborat steaguri de dolii pe toate edificiile publice din Arad. Și până luni în 27 Mai când rămășițele defunctului au fost transportate la catedrală, reședința episcopiei a fost centrul unui pios pelerinaj, unde reprezentanții autorităților și mii de credincioși au venit să depună tributul de cinste și pioasă amintire ilustrului Episcop decedat Dr. Grigorie Gh. Comșa.

Sicriul cu rămășițele defunctului au fost transportate la biserica catedrală, Luni 27 Mai după masă la ora 4. În cadrul unei mărețe și jalnice procesiuni. Serviciul divin funebru a fost oficiat de P. P. S. S. lor Episcopii Cosma dela Galați și Morușca al Americii, asistați de consilierii eparhiali și o mulțime de preoți. Apoi sicriul a fost ridicat de 8 preoți și așezat pe dricul funebru, precedat de alt dric care transporta nenumăratele cununi și jerbe de flori depuse la catafalcul iubitului nostru răposat. Cortejul spre catedrală s'a format în modul următor: Mai întâi mergea muzica poliției care intona cântece funebre, a urmat sf. cruce purtată de un cleric îmbrăcat în stihar negru, apoi urmau elevii tuturor școalelor din Arad, praporii indoliați, trei clerici în stihare negre duceau cârja și coroana episcopescă, preoții-meia asistentă, diconii și 16 preoți în ornate

negre urmați de cei 2 P. P. Sfinții Episcopi, apoi decorațiile Episcopului Grigorie purtate pe perinițe de catifea, de 3 preoți încadrați de 2 ofițeri superiori. A urmat carul mortuar tras de 4 cai negri îndoliați. Siciul era înconjurat de consilierii eparhiali și alți preoți și urmat de reprezentanții autorităților, ofițerii superiori, frații și nepoții decedatului episcop, armata și o imensă mulțime de credincioși din Arad, Timișoara și eparhie. În catedrală siciul a fost iarăși așezat pe un măreț catafalc înconjurat de mulțimea coroanelor de flori ce soseau în fiecare clipă. Iar la căpătâiul defunctului preoții au slujit cu schimbul serviciul religios pentru odihna marelui defunct. Lângă catafalc au stat de gardă câte 4 gardieni publici în mare ținută, iar studenții teologi au citit psalmii prescriși.

În cursul zilei de luni au sosit pentru participare la înmormântare P. S. Lor Cosma episcop de Galați, reprezentant al I. P. Fericitului Patriarh, V. Lazarescu episcop de Caransebeș ca mandatar al I. P. Sfințitul Mitropolit Nicolae, Andrei Mager dela Oradea, Vasile Stan dela Sibiu și Morușca dela Bodrog.

Marti dimineața la ora 8 $\frac{1}{2}$ s'a oficiat în biserica catedrală sf. liturgie, de către P. P. S. S. Lor Cosma, Lazarescu, Arhimandritul Suciul 8 preoți și 2 diaconi. — La ora 10 s'a început slujba prohodului de P. P. S. S. Lor cei 5 arhieriei, 50 de protopopi și preoți și 4 diaconi. Înaintea stranei drepte au ocupat loc înalții demnitari sosiți la trista ceremonie a înmormântării vrednicului episcop Grigorie.

Am remarcat pe domnul A. Mocioni care a reprezentat pe M. S. Regele, d. Ministru Lapedatu d. A. Imbroane subsecretar de stat, P. P. S. S. Lor Episcopii Pacha dela Timișoara, Boroș dela Lugoj, generali: Antonescu, Serb, Banciu și Zisu asistați de o mare suită de ofițeri superiori. Dr. I. Suciul, fost Ministru, S. Bocu fost ministru d. C. Cornean vice președintele camerei deputaților, Frint superintendent evanghelic, consilierii Scorobeș Proca dela Mitropolia Sibiului, consilierul Stanca și rectorul Dr. Vasca dela episcopia Clujului, consilierii C. Mager și Evuțian dela episcopia Orăzii, Ancusa și Zgăvârdea dela episcopia Caransebeșului, d-na Elena Ionescu reprezentând Societatea Ortodoxă a femeilor Române protopopul Bologa dela Sibiu în numele „Astrei”, apoi prefectii Nistor dela Timișoara, Groza dela Arad, Băncilă dela Oradea, Curuțiu dela Lugoj, inspectorul iuvășământului Evuțian din Timișoara, primarul orașului Timișoara Coman,

mai mulți parlamentari și multe dame din Timișoara Arad și alte orașe.

Aspectul interiorului catedralei era plin de jale; toată asistența avea ochii plini de lacrimi, pentru pierderea așa de tinăr a eruditului și mult apreciatului Episcop Dr. Grigorie Comșa.

La finea prohodului P. S. Sa Episcopul Cosma a rostit un îndușetor panegiric în care a scos în evidență calitățile de Episcop vrednic, păstor cu inimă nobilă, scriitor de mare valoare, misionar admirat și român înflăcărat ale P. S. Sale Grigorie.

În numele I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae a vorbit P. S. Sa Episcopul Lazarescu, scoțând în evidență munca titanică și ostenețile fără preget, depuse de Episcopul Grigorie pentru prosperarea și luminarea credincioșilor din eparhia Aradului și România. Episcopul decedat acum împlinește 10 ani de când a urcat tronul episcopiei Aradului, timp în care a dezvoltat o activitate așa de mănoasă și plină de rezultate, cum puțini prelați o ating într'o viață întreagă.

Domnul Ministru Lapedatu a rostit următoarea cuvântare:

Vai, cât de șubrede și de efemere se dovedesc a fi dorințele și speranțele noastre cele mai bune și mai îndreptățite!

Căci, conducând, acum 10 ani, în același calitate de Ministru al Cultelor, la Scaunul noii sale oblăduiri arhieresti, pe adormitul în Domnul, fericitul fost Episcop al Aradului, Grigorie, îi preziceam, în mijlocul manifestațiilor de iubire și încredere ce îl învăluiau atunci din toate părțile, că, dat fiind tinerețea viguroasă și anii ce-i stau numeroși deschiși înainte, va ajunge să păstorească turma credincioasă și să propovăduiască cuvântul Domnului până la adânci și fericite bătrânețe.

Și iată că acum îmi revine tot mie nemărginita durere de a-l însoți, cu cuvântul meu de înmormântare, la lăcașul de veci, înainte de-a fi ajuns bătrânețele ce-i doream. Căci iubindu-l, pentru neostoitul său zel apostolic și prețuindu-l, pentru marea sa iubire de neam, bunul Dumnezeu l-a chemat la sine în puterea vârstei.

Dar, dacă nu l-a fost dat să treacă măcar dincolo de pragul tinereței, în viața aceasta pământească, în schimb a ajuns să îndeplinească, în scurtul timp cât l-a fost rânduit să cârmuiască de Dumnezeu păzita eparhie a Aradului, întreaga datorie de ierarh și român.

Căci, ca un apostol din alte vremuri al credinței creștine, mult regretatul a luptat, neobosit și nebiruit, împotriva tuturor aceluia

cari, rătăcind pe căi greșite și înșelătoare, sapă la temelile acestei credințe și, prin aceasta, la temelile însuși ale neamului nostru. Lupta aceasta este și va rămâne pilda cea mai luminoasă de chipul cum un ierarh al zilelor noastre a înțeles să-și îndeplinească misiunea sa împotriva curentelor nesănătoase și distrugătoare ce ne-au bântuit și ne bântuiesc.

Asemenea ca român și-a îndeplinit făgăduința solemnă, dată Regelui întregitor la investitura de-a pune toată munca și toată râvna pentru unificarea sufletelor și pentru consolidarea patriei, prin întărirea și înălțarea, spirituală și morală, culturală și națională, a credincioșilor săi dela această graniță de Apus a pământului românesc.

Cei ce vor vorbi după mine, vor arăta, desigur, în mai bună și mai deaproape cunoștință, cum și ce fel a îndeplinit el această mare operă pastorală și națională, pentru apărarea și proslăvirea bisericii noastre străbune, pentru binele și fericirea patriei reîntregite.

Mie îmi revine numai trista, nespuse de trista datorie ca, în calitate de Ministru al Cultelor și în numele Guvernului din care fac parte, să aduc la marginea acestui sicriu, deschis așa de cu vreme, expresiunea simțămintelor de pietate și de recunoștință ale bisericii și ale neamului, pentru cel ce a fost Episcopul Grigorie Comșa — bun, blând, vrednic și devotat fiu al patriei și slujitor al Altarului, a cărui amintire va rămânea deapurruea legată de regretul duos al tuturor celor ce l'au cunoscut și apreciat și de sinceră admirație a tuturor celor ce-l vor cunoaște și aprecia în viitor, după munca și jertfa vieții sale.

În numele eparhiei Aradului, I. P. C. Sa Arhimandritul Dr. I. Suciș a spus:

„Iată Mirele vine la miezul nopții și fericită este sluga pe care o va afla priveghind.”

Prea Sfințile Voastre!
Domnule Ministru!
Prea îndurerat cler!
Intristați credincioși!

Providența divină, care înainte cu zece ani a umplut de entuziasm și bucurie clerul și turma credincioasă a Eparhiei Aradului, trimițând în fruntea lor un arhieru pe cât de tânăr și viguros la trup și suflet, pe atât de plin de râvnă pentru casa lui Dumnezeu și mântuirea păstoriiilor săi, azi ne încearcă nespuse de dureros, prin brusca trecere la cele eterne a prea iubitului și prea vrednicului nostru Arhieru Grigorie. Deși Domnul nostru

Iisus Hristos ne învață, că pururea să fim pregătiți pentru moarte, ne știind nici ziua nici ceasul, când ne bate ea la ușă, totuși noi cu greu putem dobândi azi mângâiere, când în mod neașteptat petrecem la groapă pe Prea Sfințitul Grigorie, care în scurtul său timp de păstorire, în zece ani a știut să câștige atâta prestigiu și atâta strălucire tronului arhieresc al Aradului.

Regretele și lacrimile noastre n'au număr, când trebuie să dăm pământului pe acel rar și distins părinte sufletesc, care cu o deosebită energie și pricepere a desfășurat zi de zi steagul muncii în via Domnului. Muncind el singur a îndemnat pe toți ceilalți din jurul său la muncă. Fiind el însuși pătruns de o dragoste Dumnezească fierbinte, a învățat dragostea creștină și pe alții. Nădăjduind el ca un premergător fără șovăre în izbânda trudei curate și sfinte a comunicat acest dar sfânt întregului cler și popor.

Aprecierea lui de Arkipăstor cu inimă de aur, de cuvântător strălucit și de iscusit om de litere, — căutând să se facă pe deplin vrednic de numele lui Grigorie din Nazianz — nu trebuie să o facem noi azi în clipa durerii despărțiri pe veci, pentru că a făcut-o încă fiind în viață, Academia Română, numeroasele societăți culturale și oameni iluștri, dar mai ales credincioșii din cele peste 400 de sate, pe cari le-a cercetat, sămănând cuvântul lui Dumnezeu, împreună cu lucrările lui scrise, dar mai ales cu cele imprimare pe veci în operele lui caritabile.

Marelui Episcop Grigorie, când părăsește sf. Altar al Acestei catedrale, pe care l-a slujit cu credință neînfrântă și l-a ilustrat cu atâtea rugăciuni și cuvântări înălțătoare, i-se potrivesc cuvintele Apostolului Pavel: „Lupta cea bună m'am luptat, călătoria am săvârșit, credința am păzit”. (II Timotei 4—7)

În numele întregului cler și popor din Eparhia Aradului, cari azi plâng profund îndolitați, cu caldă recunoștință și străbătut de o săgetătoare durere, îmi iau rămas bun dela rămășițele pământești ale Prea Sfințitului Grigorie, fiindcă sufletul său din odihna și fericirea eternă nu va pregeta să o coboare între noi ori de câte ori vom avea lipsă de o iubire înfrățitoare și de o credință puternică care să ne dea impuls la fapte mari și folositoare pentru neam și pentru biserică.

Și acum Tu Doamne, de a cui mărire este plin cerul și pământul, odihnește pe robul Tău Grigorie, în viața fericită, care este la Tine în veci vecilor! Amin.

În numele Societății Ortodoxe a Femeilor Române, dna *Elena Ionescu* a rostit următoarea cuvântare:

Societatea Ortodoxă a Femeilor Române din București, reprezentată la funerariile episcopului Grigore prin doamna Elvira Săulescu, viceprezidenta societății și doamna Col. Voiculescu, secretara societății, prin cuvântul doamnei Săulescu, arată marea pierdere suferită de ortodoxism prin moartea episcopului Grigore Comșa, care-a fost un stâlp puternic al ortodoxiei. El și-a gravat numele prin fapte rodnice în cea mai frumoasă pagină a istoriei ortodoxiei. Societatea Ortodoxă a Femeilor Române se asociază la durerea întregului popor român în acest moment de tragică despărțire.

În numele școlilor dl. Sabin Evițianu, inspectorul șef al învățământului din Timișoara spune :

Intristată asistență!

Slujitorii școlii românești, în special cei dela granița de Vest, am îmbrăcat dollul alături de frații noștri slujitori la altarul Domnului și alături de toți cei ce simt românește, — dollu profund și sincer, pentru că regretatul Episcop Grigorie a fost nu numai un Episcop misionar, ci și un Episcop cărturar și pilduitor.

Era întodeauna mândru de a fi fost flu de dascăl, cum era mândru de titlul cu care și-a început activitatea publică la umilă catedră dascălească.

N'a înțeles niciodată ca biserica și școala să meargă înainte altfel decât în frățească armonie — de aceea, trudnic, cu vreme și fără de vreme, în scurta dar mănoasa lui activitate, a căutat să cimenteze tot mai mult raporturile între slujitorii celor două instituții de înaltă moralitate.

El însuș cu vorba, scrisul și fapta a fost mereu aproape de ei.

Cele mai frumoase cărți — ale mele — spunea el înduioșat — sunt cele adresate părinților mei, învățătorilor și tineretului român. Cu una din acestea a luat premiul Academiei Române. Ultima sa lucrare, al sutălea volum, la jubileul de 10 ani pe care nemiloasa soartă nu i l-a mai hărăzit e tot în domeniul educației.

Iată pentru ce școala românească, prin slujitorii ei ține să-și depună, cu suflet cernit, omagiul de recunoștință în fața osemintelor acum fericitului Episcop cărturar și pilduitor Grigorie, rugând pe tatăl nostru al tuturor ca sufletul lui să-l așeze după toată vrednicia, între cei mai drepti și cei mai aleși ai Săi.

Vecinică și binecuvântată să-i fie memoria. Protopopul Dr. V. Bologa a vorbit în

numele „Astrei“.

După terminarea prohodului, sicriul a fost ridicat din catedrală de 8 preoți și așezat pe dricul funerar. Între acordurile jalnice ale cântărilor funebre, s'a format procesiunea care transporta pe defunctul episcop la gară pentru a fi dus la Mănăstirea Bodrog, unde să fie așezat pentru odihna vecinică. Cortegiul s'a format la fel cum a fost când mortul a fost transportat dela reședință la catedrală, cu excepția camioanelor cari au transportat cele 150 coroane, dintre cari s'a remarcat o superbă coroană de trandafiri roșii, depusă pe sicriu la ordinul M. Sale Regelui Carol II.

Convoiul funebru a parcurs străzile Brancovici, Eminescu, Bulevardul Regiei Ferdinand până la gară. Pe tot parcursul, lume imensă privea jalnivei atmosfere de adâncă resemnare.

Cosciugul defunctului a fost ridicat de preoți, îmbrăcați în ornate negre, de pe carul mortuar și dus pe umeri în vagonul trenului ce aștepta plecarea.

La sosirea în gară corul »Doina Crișanei« condus de părintele Lugojeanu, a intonat »Cu sfinții odihnește...« apoi după sosire, în timpul îmbarcării cosciugului P. S. S. Episcopul Cosma și întreaga asistență a prelaților și preoților au oficiat obișnuitul serviciu religios.

Trenul, arhitect de cler și mireni, a plecat din gara Arad la orele 1.45 și a sosit la Bodrog la orele 2.55.

În momentul intrării trenului în haltă Bodrogul Vechi, unde așteptau călugării mănăstirii și mireni în număr de peste 6 mii, veniți din toate comunele vecine, corul »Doina« din Felnac, sub conducerea dlui învățător Boată, intonează »Cu sfinții odihnește« apoi se formează convoiul kilometric, în frunte cu corul »Doina Crișanei« și »Armonia« din Arad, corul »Doina« din Felnac, preoții și mireni, apoi P. S. S. Episcopul Morușca, asistat de soborul călugărilor mănăstirii au oficiat serviciul religios în fruntea carului mortuar, înconjurat de poporeni intristați.

La urmă familia defunctului îndoliată urmărea cu durere pe iubitul lor frate și unchiu.

Parcurend strada unică a Bodrogului nou, cortegiul ajunge la Mănăstire, unde sicriul este din nou ridicat de preoți și dus în fața bisericii monahilor. Aci P. S. S. Episcopul Policarp Morușca a oficiat din nou un serviciu religios, apoi preoții, purtând cosciugul pe umeri, cu întreagă asistență au continuat procesiunea până la groapă.

După serviciul divin de sfințire al locașului de veci. P. S. S. Episcopul Morușca a rostit următoarele:

— Prea Sfințiți Părinți, jalnică adunare!

Ați căzut loviți de fulgerul morții preaiubitului nostru Episcop Grigorie Comșa. Corpul său neînșulețit coboară în mormântul rece.

Arborele care a întruchipat brațele ocrotitoare ale bisericii noastre, ale culturii și înfăptuirilor românești, pleacă azi dintre noi.

Istoria bisericii noastre nu cunoaște un alt

erarh, care să-și fie văzut față în față pe toți fiii sufletești de sub arhipăstoria sa, cum i-a văzut episcopul Grigorie, un alt erarh care să fie rostit atâtea cuvântări și să fi scris atâtea cărți.

Intreagă viața Lui a fost plină de sbucium, de muncă încordată. Și nici ca episcop ajuns la treapta înaltă, el n'a încetat o clipă să slujească cu aceeași energie și pricipere biserica și neamul, el n'a cunoscut odihna.

Atunci când a ajuns să-și vadă roadele nuncii sale, Dumnezeu l-a chemat din lumea aceasta în lumea de veci.

Acum 10 ani, când a ureat treapta înaltă a scaunului episcopesc al Diecezei Aradului, m'a chemat să conduc această Mănăstire.

În serviciul lui Dumnezeu care mi l-ai predat mi-am făcut datoria și credam că Tu vei fi acela care mă vei așeza pe mine pentru odihna de veci. Nici prin gând nu mi ar fi trecut, că eu voi ajunge să te cobor pe tine la groapă.

Când pleci din lumea aceasta, suflet bun și credincios, la dreapta lui Dumnezeu, vei putea vedea cine ți-au fost adevărații colaboratori, cine te-av însoțit în pomenirea adevăratei credințe în Dumnezeu.

Toți acei, cari în viață ți-am auzit predicele, am învățat să credem cum ai crezut tu în Dumnezeu.

În clipa dureroasei despărțiri, dacă îți voi fi greșit, sau te voi fi supărat vre-o dată, iartă-mă și roagă pe bunul Dumnezeu, să-mi fie și mie milostiv, să mă ajute în drumul, în misiunea grea ce mi s'a încredințat pentru a duce cuvântul lui Dumnezeu în mijlocul credincioșilor de peste hotare.

Eu și toți adevărații credincioși îți zicem, în veci pomenirea Ta, vrednic de pomenire și fericire. În veci pomenirea Lui!

Apoi sicriul cu rămășițele vrednicului și neuitatului Episcop Grigorie, au fost coborâte într'un mormânt căptușit cu ciment, alături de răposatul Episcop Iosif Goldiș.

Consiliul nostru eparhial a decis ca să ridice la Mănăstirea Bodrog, încă în cursul anului curent uu mareț mauzoleu, unde să fie așezate spre vecinică odihnă rămășițele pământești ale celor 2 episcopi, precum și ale celor 4 episcopi înmormântați sub biserica-mănăstire din Arad-Gai.

Cu suflute zdrobite de durere îngenunchem la mormântul marelui arhieru Grigorie, rugând pe Dumnezeu, ca nobilului său suflet să-l facă parte de fericire în împărăția cerului.

După înmormântare, Consiliul eparhial a dat la sf. Mănăstire pomana creștinească.

Chemarea

I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae
către creștinii din „Oastea Domnului”
La praznicul Pogorârii Duhului Sfânt, de

care ne despart numai puține zile, vom ținea — la Sibiu — marea adunare anuală a Oastei Domnului.

Adunarea noastră din acest an va avea o însemnătate mai deosebită, întrucât ea va trebui să facă încă odată dovada strălucită a celor intrați în Oastea Domnului, despre dragostea flească și despre alipirea lor neșarmurită către sfânta noastră Biserică. Față cu dureroasa poticnire întâmplată în sânul Oastei la începutul acestui an, este necesară o nouă înălțare de inimi și o mărturisire de credință către Biserică, care să spulbere orice îndoială și să înlăture din calea sănătoaselor desvoltări a scumpei noastre mișcări religioase orice pledeci.

În mijlocul încercărilor se arată țărila celor credincioși, cari nu cunosc decât drumul cel drept al Bisericii. Oastea Domnului își are rostul ei numai ca o mișcare de înviorare a credinței și vieții creștinești în alvia Bisericii. Scoasă din acest rost, care li dă dreptul la viață, ea ar fi o primejdie pentru mântuirea sufletelor și o rătăcire dela dreapta credință. Dar nimeni și nimic nu va fi în stare să o clătească din rosturile ei. Căci Domnul e cu ea și prin Biserică își trimite darul și binecuvântările Sale peste ea și peste cei grupați în rândurile ei.

Adunarea noastră din acest an trebuie să fie, deci, un frumos prilej de înălțare sufletească a fraților cari se vor întruni la Sibiu, o revărsare de Duh Sfânt peste inimile lor, un izvor de curaj nou și proaspăt pentru ostași și o bucurie pentru sfânta noastră Biserică.

Iată de ce glasul meu se îndreaptă cu părintească iubire către toți creștinii noștri intrați în Oastea Domnului, ca și către credincioșii cari se interesează de mișcarea noastră și o însoțesc cu dragostea lor, chemându-i la marea adunare dela praznicul Rusaliilor.

Sfânta noastră Catedrală din Sibiu va îmbrăca haină de sărbătoare luminată și se va umplea de rugăciunile și de cântările sfinte cari se vor înălța către Impăratul sufletelor noastre.

Nici unul din cei cari au putința să vină la Sibiu, să nu lipsească dela acest mare praznic duhovnicesc al Oastei Domnului. Cucernicii noștri preoți să organizeze în parohiile lor pelerinajul și să vină în fruntea credincioșilor la sărbătoarea Pogorârii Duhului Sfânt, la Sibiu ca împreună să slăvim pe Domnul.

Cu arhieresti binecuvântări.

Al tuturor de tot binele voitor

NICOLAE

arhiepiscop și mitropolit

Adunarea eparhială.**Cuvântarea de deschidere**

a Prea Cucerniciei Sale Părintelui consilier referent Mihai Păcățian, Președintele Consiliului eparhial.

Onorată Adunare Eparhială,

Dela ultima întrunire a Adunării Eparhiale, Eparhia Aradului a îndurat o prea dureroasă pierdere prin neașteptata moarte a distinsului și iubitului nostru Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa, care a înseris cele mai strălucite pagini în istoria Bisericii noastre, căreia și-a închinat toată viața, toată dragostea muncii, toată conștiința chemării și tot devotamentul apostolesc, făcându-se vrednic de recunoștința tuturor oamenilor de bine.

Se cuvine deci ca primul nostru gând să se îndrepte spre mormântul proaspăt dela Sf. mănăstire H. Bodrog, unde zac rămășițele pământești ale defunctului spre vecinică odihnă.

Vă rog, Domnilor deputați, să dăm expresiune viilor noastre regrete și omagiului pios, prin sculare și să zicem: »Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească cu dreptii!«

Despre moartea, înmormântarea și despre neobosită rodnică arhipăstorie a Prea Sf. Sale, urmează raport special.

Am ținut să eternizăm în analele Eparhiei Aradului, amploarea activității sale în lumina faptelor săvârșite și meritelor câștigate, precum și recunoștința și dragostea care l-a însoțit în viață și după moarte.

Onorată Adunare Eparhială.

Sesiunea ordinară a acestei înalte corporațiuni bisericești a fost convocată de Prea Sfințitul Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa pe Dumineca din 26 Mai a. e., termen statutar. Intre timp însă s'a îmbolnăvit.

Cu toate acestea a dorit și a dispus, ca Adunarea eparhială să nu se amâne, ci să se țină la termenul statutar, adevă în 26 Mai a. e.

Conducerea prezidiului a încredințat-o subsemnatului, membru al acestei Adunări eparhiale conform §-lui 17 din Regulamentul afacerilor interne.

Nutream mari speranțe că se va însănătoșa.

Ne-am pregătit să-l sărbătorim la deschiderea Adunării eparhiale convocată pe Dumineca din 26 Mai, a. e., din prilejul împlinirii a zece (10) ani de arhipăstorie.

În ultimele zile însă boala i-s'a agravat.

Vineri dimineața în 24 Mai a. e. s'a împărțit cu Sf. Taine; iar Sâmbătă dimineața în 25 Mai a. e. la ora 10 și 15 minute și-a dat sufletul împăcat, în mâinile Creatorului.

În urma încetării din viață a Prea Sfinției Sale, Consiliul eparhial comun (plener) în ședința sa dela 25 Mai a. e. a hotărât amânarea Adunării eparhiale pe ziua de astăzi.

Cu executarea acestei hotărâri am fost încredințat subsemnatul.

Onorată Adunare Eparhială.

Ne-am întrunit astăzi aici ca văzând din ra-

poartele generale și speciale al Consiliului eparhial, cum s'a desfășurat în anul 1934, viața religioasă-morală, culturală și economică în Eparhie, — să putem afla mijloacele potrivite pentru înlăturarea scăderilor constatate și pentru prosperarea Bisericii.

Pe bunul și iubitul nostru Episcop nu-l mai avem în mijlocul nostru. Ne lipsește oratorul de forță, care știa să încălzească și să ridice sufletele. Ne lipsește cărmaciul dibacia și destoinic.

Deci datori suntem să ne strângem rândurile, să fim solidari și să lucrăm mână în mână, în toate chestiunile, cari privesc interesele Bisericii, căci numai așa vom putea învinge toate greutățile, ce se vor ivi.

Răspunderea noastră e mare, pentru că de bună voie ne-am angajat și obligat să reprezentăm și să apărăm în aceasta înaltă corporațiune, interesele Bisericii, clerului și poporului.

Ortodoxia este o parte esențială a ființei noastre etnice; ceea ce dovedește tot trecutul neamului românesc.

Biserica ort. română este cea mai importantă și indispensabilă Instituție morală și culturală a poporului român.

Prin ea s'a realizat unitatea limbei românești mai mult decât la oricare alt popor.

Prin ea s'a realizat unitatea de cugetare și simțire a neamului românesc.

Prin influința binefăcătoare a Bisericii ort. române s'a format caracterul nobil, cinstit și religios-moral al poporului român.

Ea dela început a fost adăpostul și mântuirea noastră.

Ea este și astăzi factorul și instituția cea mai puternică de conservare și consolidare a poporului român.

Ea este depozitara nu numai a credinței și moralei creștine ortodoxe, ci și a sufletului și aspirațiilor poporului român, a tuturor virtuților și energiilor morale, cari au dat putere poporului român să reziste veacuri de-a rândul atacurilor dușmane și să realizeze unitatea națională.

Așa se explică de ce contrarii nostri interni și externi, văzuți și nevăzuți, caută pe toate căile și cu toate mijloacele să slăbească Biserica ortodoxă română, știind foarte bine, că slăbind Biserica, vor putea clătina și temeliele Statului român.

Să nu ne amăgim, să nu ne pierdem în vorbe și fraze goale, cari pe mulți îi seduc și îi orbesc, ca să nu cunoască adevărul ascuns.

Când poporul român își va pierde busola vieții sale, care este credința și nădejdea în Biserica sa strămoșească; când poporul își va pierde încrederea în preoții săi, — atunci va slăbi în măsură și mai mare încrederea și în ceilalți conducători ai săi, de sus până jos și numai un pas îl mai desparte de anarhie și de înhămarea lui în jugul internațional al străinilor, fără Dumnezeu și fără patrie.

Acestea nu sunt fraze de ocazie, ci sunt adevăruri știute și confirmate de toți românii de bunăcredință, cari își iubesc Biserica și neamul.

De aceea trebuie să fim străjeri devotați ai Bisericii noastre, căci prin Biserică ne apărăm pe

noi înșine, ne apărăm ființa și existența noastră, ca popor român cu tradițiile și aspirațiunile noastre românești,

Poporul nostru e bun și cinstit; nu cunoaște zig-zaguri și cotituri în judecată și în simțiri; prea ușor se lasă însă influențat de demagogia desmățată și de curente subverzive și păgubitoare, cari îi tulbură liniștea și echilibrul sufletesc.

De aceea poporul român are lipsă de o conducere cinstită și dreaptă, de o cultură solidă și serioasă și de o viață religioasă-morală, păstorii de un cler select și devotat, pus în condițiuni favorabile pentru a-și putea împlini înalta-i chemare.

Acestea sunt condițiunile principale cari determină existența scumpei noastre țări.

Ca Biserica să-și poată îndeplini misiunea spirituală, morală, culturală și socială, are lipsă de Instituții morale și culturale și de mijloace materiale, întocmai precum armata are lipsă de arme ca să se poată lupta.

Rugăm pe Bunul Dumnezeu să ne lumineze mintea, să ne încălzească inima și să ne întărească voința ca să putem realiza scopul, pentru care ne-am întrunit.

Dorindu-Vă succes la muncă, declar deschisă sesiunea ordinară a Adunării eparhiale din acest an.

Condeii lui Grigorie fostul Episcop al Aradului

Șirele de față le scriu cu condeii căzut pentru totdeauna din mâna laborioasă a fostului episcop de fericită și neuitabilă pomenire Grigorie. Aceasta mică unealtă i-a câștigat abrecierea înaltă și iubirea sinceră atât a păturilor largi ale poporului nostru, cât și a distinsei intelectualități românești, dar toți ea i a secătuit în mare parte puterea de viață a acestui nobil pătimăș al scrisului. Dacă o presimțire vagă a morții timpurie l-a împins înainte să-și prăpădească prin scris odihna zilelor și a nopților, lăsând în urma sa un valoros snop de cărți, nu mai puțin l-a finit vecinic între degete, acest condei, sețea nepotolibilă după gustarea înaltelor valori intelectuale.

Episcopul Grigorie, care azi a intrat în tabăra celor cu somn vecinic, avea ceva din neastâmpărul și inflexibilitatea căutătorilor de aur, prin toate nisipurile pământului. Din călătoriile lui de recreație și din cele făcute în interesul slujbei sale se întorcea întotdeauna cu o sumedenie de cărți noi pe care le iubea ca pe niște frați dulci ai săi. Și apoi cu o sârguință vrednică de admirația furnicilor și a albinelor trecea prin sufletul său toate cunoștințele câștigate dându-le haine noi din mintea și inima sa nu pentru sine, ci pentru alții. Condeii acesta cu care a scris atât de mult Grigorie, este aurit prin iubirea și mila față de oameni ale stăpânului său. În trista tăcere a nopții, când îl port în mână, îmi marturisește cât de mult a alergat pe hârtie zilnic, ajutând pe toți năpăstuiții, cari băteau la ușa reședinții episcopale.

Masa de scris alui Grigorie, care vecinic era încărcată de cărți și cereri azi este limpede ca și în prima zi, când a fost adusă acolo, doar călmarul și condeii au mai rămas stingheri și gata de înmormântare. Cum se desfac puternic mirezmele dulci ale

trandafirului care înflorește pentru ultima dată, așa și cum purced cu îmbelșugare, din acest condei părăsit, lacrimile lui Grigorie întim.

Vecinic preocupat de binele bisericii și ale eparhioșilor lui scria și rupea actele despre care mâne zi avea părerea, că conțin vre-un cuvânt aspru și în schimb pentru cuvintele aspre și nedrepte ale altora cunoaștem o singură răzbunare, plânsul. Brazii din preajma ferestrii lui, cari acum sunt mai verzi și trandafirii cari se deschid cu o împoare chiar acum, când pleoapele lui Grigorie s-au închis pe vecie ar putea spune decâteori s'a culcat și s'a sculat acest om plângând nu din alt motiv, ci pentru că avea o inimă prea bună. Nu știu dacă a-și putea număra pe degetele celor două mâni pe acele ființe, cari ar putea afirma, ca suferințele grele și amare pe care le-ai îndurat timp de vreo-câteva săptămâni s-au potrivit cu sufletul tău bun și milos. Impotriva lor ar face dăvadă fața ta atât de senină cu care și-a lăsat urmele sufletul tău nobil când s-a despărțit de trupul tău.

Grădina ta pe care ai iubit-o atât de mult și pe care multă vreme va acoperi-o întunerecul jalnic nu va întârzia să-și trimită mirodemiile ei până la mormântul dureros și singuratic dela Bodrog. Hărțile tale, pe care ai așternut atâtea șire pline de lumină și simțire, în tainice miezuri de noapte, vor face pelerinaj acolo unde ți se odihnesc oasele.

Doar odăița ta va rămânea pururea tristă, fiindcă nu va mai auzi vocea ta plăcută și pașii tăi apăsați.

Condeii ți-l voi păstra în semn, că Grigorie cel tânăr nobil și viguros nu a murit, fiindcă el nu putea să moară așa degrab, ci doarme, cunoscând în sine ce nu a cunoscut pe pământ odihna, acolo, unde cântă fără încetare Murășul învierea și viața vecinică.

Dr. Ștefan Cloroianu
protopop ort.

P. S. Sa Episcopul Nicolae Ivan, a împlinit 80 de ani

În primăvara acestui an, P. S. Sa Episcopul Nicolae Ivan din Cluj, a împlinit etatea de 80 de ani și 58 ani de preoție și 16 ani de episcopie. P. S. Sa este restauratorul episcopiei Vadului înflințată de Ștefan cel Mare. Este unul dintre cei mai harnici episcopi ai României.

Acum 16 ani, când a fost trimis dela Sibiu să organizeze episcopia Clujului, a venit în capitala Ardealului cu mâna goală. Azi prin vrednicia fără seamăn a P. S. Sale, episcopia Clujului este una dintre cele mai înstărite episcopii românești. P. S. Sa Episcopul Ivan este un administrator neîntrecut.

Reședința episcopescă, monumentală Catedrală, Seminarul, casele episcopiei cari în Cluj valorează zeci de milioane, apoi mulțimea de biserici frumoase răsărite ca din pământ în eparhia Clujului ne arată mâna iscusită și sufletul mare al Episcopului dela Cluj, care neîncetat se zbuclumă și muncește pentru înflorirea episcopiei Sale.

În ziua de 26 Mai, P. S. Sa fost sărbătorit cu multă dragoste și venerație. În Catedrala edificată cu străduințele P. Sfințitului Ivan, s'a oficiat sf. Liturghie de P. S. Sa episcopul Strola, asistat de consilierii episcopiei și corpul profesoral al Academiei teologice.

La ora 12 s'a deschis Adunarea eparhială în sala festivă a eparhiei, unde venerabilul prelat a fost omagiat, în numele guvernului de ministru Lapedatu, în numele eparhiei de prof. I. Lupaș etc.

La moartea episcopului Dr. Grigorie Gh. Comșa

*O! stea prea strălucită ce timp de un deceniu
Ai luminat ceriul sufletelor noastre cu al Tău Genin
Apuș-ai ca un lăuceafăr în răsărit de soare
Iar nu ca și un simplu pământean ce moare.*

*Ca un far luminos în mijloc de mare
Trimis-ai îmbelșugate raze mântuitoare
De suflete, de inimi, de conștiinți amenințate
De ale lumii: ispite, neazuri, nevoi, încercate.*

*Ca bunul păstor ce sufletu-și pune pentru oile sale
Cătreerat-ai câmpii, văi orașe și sale,
Semănând pretutindeni cea bună semință
Speranța, iubirea creștină credință*

*Ca vajnic apărător al legii străbune
Fost-ai străjerul neadormit în lume
Luptâmp cu condeiul și vorba deodată,
Necrușând jertfă, nici muncă'ncordată*

*Lăsat-ai în urma-Ți binecuvântată
Recunoștința turmei cea binemeritată
Ridicând glasul către cerescul Părinte
Rugându-L osârdnic prin aste cuvinte.*

*O! Preamilostive Părinte ceresc!
Caută spre noi păcătoș' neam pământesc
Primește în ceala luminosă a Dreptilor Tăi
Nobilul suflet al Grigorie Vlădicăi.*

LUCIAN LUNGU preot.

Scrisori și telegrame de condoleanțe,

la moartea P. S. Sale Episcopului Grigorie

În numele M. Sale Regelui Carol al II lea, Consiliul nostru eparhial a primit condoleanțe prin dl Ministru Anton Mocioni.

Telegrame:

București: Trista veste despre grava îmbolnăvire și moartea tinerului Episcop Grigorie, m'a atins foarte dureros Dumnezeu să-l odihnească între cei ce mult a ostenit pentru turma lui. Episcopul Cosma al Galațului mă va reprezenta la înmormântare.

Patriarhul Miron

Carlsbad: Însoțind cu adânci regrete, prea timpuria trecere la cele vecinice a P. Sfințitului Episcop Grigorie, trimit eparhiei și consiliului eparhial condoleanțele mele. Fiind împiedecat a participa la înmormântare, am intervenit să mă reprezinte Preasfințitul Vasile dela Caransebeș. În chestiunile duhovnicești vă veți adresa mie.

Nicolae

Mitropolitul Ardealului

Iași: Cu părere de rău, am aflat încetarea din viață, a vrednicului Episcop Grigorie. Împărtășim cu voi durerea pentru aceasta mare pierdere.

Nicodim

Mitropolitul Moldovei

Chișinău: Adânc zguduit de trecerea din viață a vlădicului Grigorie, misionarul vrednic al bisericii, rog mila lui Dumnezeu să ocrotească eparhia Aradului și să vă dea un bun unmaș.

Gurie

Mitropolitul Basarabiei

Cernăuți: Condolez la durerea eparhiei, Dumnezeu să vă mângâie, iar pe răposatul Episcop să-l odihnească în pace.

Nectarie

Mitropolitul Bucovinei.

București: Iau vie parte la durerea ce lovește eparhia Aradului prin pierderea așa de timpurie a Episcopului Grigorie, luminoasa figură dela care Biserica și neamul așteptau continuarea rodniciei sale opere.

Gh. Tălărăscu

Președintele Consiliului de Miniștri

București: Cu emoție am aflat despre trecerea la cele eterne a P. S. Grigorie al Aradului. Rog Consiliul Eparhial să primicească cele mai vii condoleanțe. Prin zelul apostolic și sufletul românesc, cu care fericitul în Domnul a păstorit un deceniu întreg la granița de vest a țării, și-a asigurat amintire vecinică în anele acelei Eparhii și recunoștința tuturor celor cari l-au cunoscut și apreciat. Față de memoria sa, eu personal deplâng pe un bun și devotat amic. Lapedatu ministrul cultelor.

București: Academia Română, adânc îndurerată de pierderea membrului ei onorar Episcopul Dr. Grigorie Gh. Comșa, exprimă Episcopiei Aradului condoleanțele sale. Președinte Mrazec.

București: Primiți condoleanțele mele cele mai călduroase, la pierderea ce a suferit Eparhia noastră, Mocioni ministru regal.

Oradea: Profund îndurerat de pierderea vrednicului Episcop Grigorie, îmi unesc rugăciunile cu ale eparhiștilor din Arad pentru: odihna celui răposat și paza sfintei noastre Biserici. Episcop Ciorogariu.

Cluj: Împărtășesc toată durerea Eparhiei Aradului la trecerea prea de timpurie la cele eterne a vrednicului nostru Episcop Grigorie. Episcopul Nicolae Ivan.

Galați: Regrete profunde pentru pierderea Prea Sf. Sale Episcopului Grigorie. Episcop Cosma.

Caransebeș: Consiliul eparhial al Caransebeșului adânc îndurerat de prematura și neașteptata săvârșire în Domnul a Prea Sf. Grigorie, când Biserica noastră drept măritoare lega cele mai îndreptățite nădejdi de viața sa curată și prea bogată în înfăptuiri cari se vor eterniza în istoria

eparhici Aradului, își exprimă adânc simțitele sale condoleanțe. Dumnezeu să-i facă parte de fericire cercasă. Episcopul Vasile.

Aiba Iulia: Dureros surprins de moartea prematură a iubitului frate în Hristos Grigorie, primiți adânc simțitele noastre condoleanțe. La înmormântare mă va reprezenta preotul militar Gheorghiu. Episcopul militar Stroia.

Roman: Deplâng moartea prea timpurie a harnicului Episcop Grigorie. Dumnezeu să-l odihnească cu dreptii. Episcopul Lucian.

Curtea de Argeș: Regretăm pierderea bunului Vostru Arhipăstor și participăm la durerea ce v'a ajuns. Dumnezeu să-l numere cu dreptii. Episcopul Nichita.

Huși: Adânc îndurerati de moartea năprasnică a harnicului și cărturarului Episcop Grigorie, primiți sincere condoleanțe. Episcop Nifon.

Constanța: Adunarea eparhială a Constanței participă la durerea pricinuită de pierderea valorosului Vostru Episcop Grigorie, și îi adresează un sincer și postum omagiu: Dumnezeu să-l odihnească. Episcopul Gherontie.

Buzău: Cu profundă durere am aflat vestea morții Prea Sf. Episcop Grigorie. Dumnezeu să-l facă partaș de odihnă ușoară. Episcopul Ghenadie.

Bălți: Omeneste suntem profund impresionati de grabnica trecere din această viață a fratelui nostru în Domnul, Episcop Grigorie și regretăm mult golul lăsat de dânsul în Episcopatul român atât de sărac în valori arhieresti, însă ne resemnăm în voia Domnului și ne vom ruga pentru dânsul. Episcop Visarion.

Ismail: Tânguese împreună cu Eparhia Aradului îndurerata trecere la cele vecinice a marelui ierarh și neîntrecut lucrător pe ogorul Bisericii și neamului, Episcopul Grigorie. Rugăciuni înalte către Cel atotputernic, pentru odihna lui și pentru mângăierea fiilor lui sufletești. Episcopul Dionisie.

București: Mă unesc la doliul Eparhiei Aradului. Iorga.

Blaj: La moartea Prea Sf. Episcop Grigorie, Vă rugăm să primiți sincerele noastre condoleanțe, la cari adaog regretul și durerea personală pentru pierderea unui vechiu prieten. Macavei vicarul Metropolitan Blajului.

Oradea: Eparhia unită din Oradea Vă transmite cele mai adânc simțite condoleanțe, pentru pierderea atât de timpuriu a bunului, înțeleptului și însuflețitului Păstor. Episcopul Valeriu.

Lugoj: Deplâng încetarea din viață prea de timpuriu a zelosului Episcop și distinsului scriitor bisericesc Dr. Grigorie Comșa. Exprim profunde condoleanțe. Episcop Nicolescu.

Timișoara: Adânc sguduit am primit vestea că Prea Sf. Sa Episcopul Grigorie Comșa a trecut la cele eterne. Particip cu toată inima la durerea Eparhiei și-mi exprim condoleanțele mele. Inveci să-i fie amintirea și să odihnească sufletul său în pace. Episcopul Pacha.

Cluj: Adânc mișcat și îndurerat pentru moartea marelui și harnicului arhipăstor, rog primiți condoleanțele cele mai simțite pentru marea pierdere ce o îndură Eparhia Aradului, Biserica ortodoxă și Neamul românesc. Episcopul Hossu.

Baia Mare: Primiți Vă rugăm sincere con-

doanțe din prilejul morții Episcopului Grigorie, în care deplângem un propovăduitor convins al multor idealuri comune: Episcopul Rusu.

Ploiești: Adânc îndurerat de marea lovitură și pierdere ce asuferit Biserica și Poporul românesc, prin prea timpurie decedare a marelui Arhiepiscop Grigorie, Vă rog să primiți cele mai sincere condoleanțe. Atotputernicul Dumnezeu să ocrotească Episcopia adânc îndoliată și dăruiască vecinică odihnă sufletului distinsului și nobilului său Păstor. Amintirea lui o vom păstra deapănarea. Iuliu Maniu.

București: Fiind reținut în capitală de obligațiuni ce nu pot fi înlăturate, Vă rog pe această cale să arătați organelor Eparhiei Aradului regretul îndurerat ce resimt pentru moartea crudă și prematură a Episcopului Grigorie. Biserica și Neamul pierd un luptător al credinței și un vajnic apărător al graniței noastre. Octavian Goga.

București: Regretând că nu pot veni personal, iau din tot sufletul parte la durerea pe care atât Biserica cât și întreg Neamul o suferă prin pierderea Episcopului Grigorie. Dinu Brătianu.

București: Puternic impresionat la vestea stingerii din viață, în floarea vârstei a distinsului ierarh bisericesc și caracter întreg ce a fost Episcopul Grigorie, iau parte la durerea Bisericii ortodoxe și din adâncul inimii Vă exprim condoleanțe. Ion Mihalache.

București: Adânc întristat de încetarea din viață a înțeleptului Episcop Grigorie, mă asociez la doliul Bisericii noastre, rugându-Vă să primiți expresiunea sincerelor mele condoleanțe. Gh. Mironescu.

București: Adânc impresionat de pierderea neașteptată a marelui Episcop Grigorie, de a cărui prietenie mă bucuram, primiți condoleanțe. Trancu Iași.

Belgrad: Deplângem moartea marelui Arhipăstor. Ministru Gurănescu.

Sibiu: Profund îndurerati de trecerea la vecinice a Prea Sf. Episcop Grigorie, Vă rugăm să socotiți Consiliul nostru arhiepiscopesc, sincer partaș la durerea Eparhiei văduvite de vrednicul ei arhipăstor. Arhiepiscopul Vasile.

Iași: Deplângem încetarea din viață a Prea Sf. Episcop Grigorie. Biserica pierde un mare luptător. Arhiepiscopul Grigorie.

Roman: Moartea Episcopului Grigorie mi-a pricinuit mare durere sufletească. Dumnezeu să Vă mângăie, și să-l facă partaș de odihnă vecinică. Arhiepiscop Ilarion.

București: Rugând pe Dumnezeu să odihnească în pace pe vrednicul arhipăstor, care a slujit Biserica și Neamul cu atâta credință, trimit Episcopiei văduvite sincere condoleanțe. Pușcariu președintele Forului.

București: Profund sguduit deplâng alături de toți fiii români ortodocși ai Eparhiei Aradului și în special a celor din ținuturile bănățene ale acestei Eparhii, năprasnica moarte care a curmat firul vieții vajnicului păstor pentru Biserica și Neam, care a fost Prea Luminatul, prea zelosul și prea vrednicul Episcop Grigorie al Aradului. Figura și activitatea lui vor rămâne neșterse în mintea și inima bănățenilor. Să-i fie țărâna ușoară și memo-

ria eternă. Avram Imbroane, secretar general al Cultelor.

Timișoara: Cu ocazia adormirii în Domnul a marelui Episcop Grigorie, ortodoxia plânge după acela care și-a depus toate forțele pentru apărarea și menținerea purității ei. Biserica sârbă din România participă, din tot sufletul la durerea Episcopiei surori din Arad și roagă pe bunul Dumnezeu să odihnească sufletul nobil și curat al episcopului decedat. Slobodan Costici consilier ep.

București: Personal și în numele Senatului Vă exprim profunde regrete pentru pierderea ce o încercați prin dispariția păstorului D-Voastră sufletese și a distinsului membru a maturului corp. Președinte al Senatului Toni Iliescu.

Caransebeș: Plâng cu adâncă durere adormirea în Domnul a bunului și devotatului meu prieten, Prea Sf. Grigorie a cărui viață neprihănită și activitate laborioasă și pilduitoare va străluci în istoria Bisericii noastre drept măritoare. Dr. Cornel Corneau vicepreședintele Adunării deputaților.

București: Profund întristat pentru trecerea așa de timpurie din viață a vrednicului Episcop Grigorie, primiți sincerele mele condoleante. Voicu Nițescu.

București: Adânc îndurerat de moartea fulgărătoare a Episcopului Grigorie, mă alătur și eu la doliul Eparhiei Aradului. Ghiță Crișan.

București: Deplângem alături de D-Voastră, pierderea unui mare păstor al Bisericii și mare român. Consiliul de administrație al Casei pensiilor.

Sibiu: Consistorul metropolitan participă, cu adâncă durere la doliul Eparhiei Aradului în urma trecerii la cele vecinice a Episcopului Grigorie. Dumnezeu să-l odihnească cu dreptii. Consistorul Metropolitan.

Timișoara: Școala românească dela granița de Vest, exprimă adâncile sale condoleanțe la moartea Episcopului cărturar Grigorie. Inspector șef Sabin Evițian.

București: Deplâng din toată inima moartea vrednicului Episcop Comșa. Onisifor Ghibu.

București: Inveci adormitul Episcop Grigorie a fost licențiat și doctor al Facultății noastre teologice și timp de doi ani diacon al Bisericii Amza, în îndoită calitate de decan al Facultății și paroh al Bisericii Amza, trimit Consiliului eparhial din Arad cele mai sincere condoleanțe din partea acestor două instituții pentru nemărginita pierdere ce încearcă prin moartea prematură a Episcopului Grigorie. Decan preot Ioan Mihălcescu.

Acum zece ani, în aceeași calitate de acum, am făcut, în numele Asociației Clerului, bune urări Prea Sfințitului Episcop Grigorie, care se instala atunci, semnând nădejțile de cărturărie bisericească și de avânt, pe cari le nădăjduiam cu toții dela Dânsul.

Acum, în fața dureroasei pierderi precipitate a Arhiereului zelos, care începea să-și sintetizeze prodigioasa activitate de condeiu, — în numele aceleiași Preoțimi din Mitropolia Ardealului, și cu profund regret pentru pierderea prea timpurie a animatorului Congreselor noastre preoțești, ne asociem

doliulul Eparhiei și exprim sentimentele de durere ale fraților Preoști, alături de cununa ce am depus în numele lor, la vremea sa, ca semn al pioasei amintiri pentru Inaltul Defunct

*Cu înaltă considerație,
Prot. Dr. GH. CIUHANDU
președintele Asociației Clerului „Andrei
Șaguna” din Mitropolia Ardealului.*

Impărtășitorii dreptății pământești din Eparhia Aradului profund pătrunși de durere și regretul ce-l au pentru marea pierdere, ce au suferit o Eparhia și împreună cu ea toți credincioșii ortodoxi români prin încetarea din viață a Prea Sfințitului lor conducător, Episcop Grigorie Comșa, a harnicului, distinsului și neobositului lor păstor, viu prin prezenta adresă a Vă arăta aceia durere și regret.

Indisolubila legătură ce este între biserică și justiție, — ambele propagatoarele moralei, a ordinii și a bunei înțelegeri între oameni —, a făcut, să regretăm și noi tot atât de profund pierderea ca și Veneratul Consiliu Eparhial, căci am pierdut pe un distins colaborator întru cele bune și l-am pierdut încă tânăr și plin de vigoare, îndreptățit la cele mai frumoase aspirațiuni.

Dacă însă voia Tatălui a fost să-l pierdem prea de timpuriu, ne mângâiem de o potrivă cu Ven. Consiliu, că nu e altcum, de cum vrea Dânsul acum și în vecii vecilor.

Cu distinsă stimă

Primpreședinte:

Dr. Alexandru Marta

Vă rog să mi permiteți să mă asociez și eu la doliul și durerea Bisericii Ortodoxe și a Neamului Românesc din prilejul trecerii la viața de veci a Prea Sfințitului Episcop Grigorie.

Bun ca om, milostiv și iertător, chiar și când judeca, inflăcărât Român, dar cu orizonturi largi, cunoscând organizațiile religioase și culturale ale tuturor cultelor și apreciind, la justa valoare, intențiile lor bune și loiale, față de Dinastie și Neam, a trăit, înconjurat de stima și iubirea tuturor, cari l-au cunoscut, fără deosebire de religie și de neam.

Episcopul — cărturar, dornic de lumină și progres, s'a cultivat pe sine neconținut, adunând ca o albină harnică, dulceața, frumuseța și adevărul veșnic al Sfințitelor Scripturi și al Tradiției Sfinte și căutând să-l introducă, viu și activ, cu condeiu și cuvântul, în sufletul credincioșilor, ca să pornească astfel la viață nouă constructivă ortodoxismul misionar din Țara sa.

A iubit pe țaranul român, isvorul de viață al neamului, pe preot, conducătorul și tovarășul lui de zile bune și de zile grele, dându-se pe sine de exemplu în simplitate, francheță, muncă fără preget și mai cu seamă în cunoașterea credincioșilor, în propagarea neîncetată a cuvântului lui Dumnezeu, în risipirea marelui său dar oratoric cu care știa să miște mulțimea; a iubit pe învățător, a cărui situație grea din trecut și însemnată din prezent a simțit o și înțeles-o pe deplin ca fiu de

invățător ce era, și a cărui misiune strălucită pentru progresul neamului a putut-o concepe numai în legătură strânsă și colaborare armonică cu biserica națională. Convingerea sa era: cu cât va fi mai solidă și mai armonică munca acestei trinități naționale, cu atât va fi mai asigurat și mai strălucit viitorul acestui neam.

S'a stins în floarea vieții, în culmea unei activități plină de roade, în durerea adânc simțită a unui neam întreg — pentru pierderea unei energii vitale — greu de înlocuit.

Fie-i memoria bine cuvântată!

Moise Ienciu

Am aflat cu o vie durere, de trecerea întru Domnul, a valorosului nostru episcop, de Arad Dr. Comșa, care în totdeauna m'a onorat cu buna sa prietenie.

Din parte mi. vă rog. să binevoiți a primi cele mai sincere și simțite condoleanțe, pentru pierderea ireparabilă, ce a încercat Clerul și în deosebi românimea din Die eza Aradului.

Depun o lacrimă fierbinte pe mormântul său proaspăt și cu toată mâhnirea sufletească spun creștinescul „Dumnezeu să-l odihnească“.

Fie, ca iubirea cu care l-am înconjurat, toți acei, cari ne-am încălzit dela vorbele și pildele sale, să servească ca o ușoară alinare familiei celui săvârșit, căreia vă rog să-i prezentați toată durerea și dragostea cu care l-am înconjurat.

Dela un vechi și sincer admirator al decedatului

Generalul P. Georgescu

Inălțarea.

În cercul restrâns a Sf. Apostoli, fără fast, într-o atmosferă liniștită în apropierea orașului Vitanla a înălțat Fiul lui Dumnezeu actul măreț și neobișnuit până aci, a înălțării Sale la cer. Minunată a fost întruparea Domnului din Prea Curata Fecioară, însă cu mult mai minunată și plină de putere dumnezească a fost Inălțarea Sa. Să te înalți în patria spiritelor sfinte cu trupul, să împaci cele sufletești cu cele trupești și să conduci cele trupești după tendințele absolut sufletești, e ceva cu totul suprafiresc.

Acest lucru l-a reușit numai Domnul nostru Iisus Hristos care a purtat trupul Său pe înălțimile perfecțiunii absolute și-a virtuozității neprihănite. „Cine mă poate vădi de păcat“, a zis Mântuitorul.

Cu câteva clipe înainte de înălțare, Domnul nostru Iisus Hristos dă ultimele îndrumări misionare, celor ce lăsaseră toate pentru El și-l ascultau cu credință. „Drept aceea mergând învățați toate nea-

murle botezându-l în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh învățându-l să păzească toate câte am poruncit vouă“... Mateu Ev.

După aceea întinzându-și cu blândețe mâinile peste Apostoli l-a binecuvântat, dându-le din abundență dar și har. Și atunci minunea minunilor, Mântuitorul se ridică în sus spre înălțimile albastre ale cerului, cu acel trup pe care Apóst. Toma îl pipăise la 8 zile după înviere.

Hristos Fiul lui Dumnezeu se înalță spre cer cu trupul spiritualizat, până când Apostolii îl însoțesc numai cu duhul; iar trupurile lor rămân neputincioase. Sfinții Apostoli au petrecut cu ochii spirituali pe Fiul lui Dumnezeu până ce s'a așezat pe scaunul mărlrei deadreapta Tatălui.

Această priveliște impresionantă a fost întreruptă numai prin deșteptare din partea ingerului care a zis: „Bărbați Galileeni ce stați uitându-vă spre cer; acest Iisus carele s'a înălțat dela voi în cer, așa va veni, precum l-ați văzut pe El mergând în cer“ (Fapte 1 v. 11).

Domnul nostru Iisus Hristos prin înălțare ne-a demonstrat, că prin cultivarea în cel mai înalt grad posibil a virtuților creștine și a lăpădării egoismului personal, ne putem cu certitudine ridica spre Ierusalimul cel ceresc în lumea spiritelor sacre.

Pr. Dr. R. Popa

Adunarea Eparhială

În urma morbului și decedării regretatului nostru Episcop, Adunarea sau Sinodul eparhial, al diecezei noastre, și-a început lucrările Duminică în 9 Iunie a. c.

Dimineața la ora 9 s'a oficiat în Catedrală sf. liturghie împreună cu chemarea sfântului Duh, de către I. P. Cuvlosul Arhîmandrit Dr. I. Suciu, asistat de mai mulți protopopi, preoți și 2 diaconi. La ora 12 deputații s'au întrunit în sala festivă a Seminarului, unde P. C. Sa părintele M. Păcățian, președintele Consiliului eparhial a deschis ședința prin vorbirea ce-o publicăm în organul nostru. Pe fețele deputaților se vedea durerea pentru pierderea iubitelui nostru Episcop Grigorie. Ședința de Luni dimineața, s'a deschis prin comemorarea fostului Episcop Grigorie. După raportul dulos și plin de vrednicie decedatului prelat, a vorbit cu multă vervă și durere deputatul Dr. Aurel Cosma dela Timișoara arătând mărețta figură și opera de un deceniu a meritosului episcop.

Apoi deputații stînd cu capetele plecate au păstrat câteva minute în tăcere, rugându-se fiecare pentru odihna sufletului Episcopului decedat.

S'a trecut apoi în ordinea de zi, despre ce se va publica raportul în numerele viitoare ale acestui organ.

Coroane și jerbe pe sicriul episcopului Grigorie

I. M. S. Regele Carol II, Înalt Prea Sf. Sa Mitropolitul Nicolae cu inscripția. Vecinică pomenire, Ministerul Cultelor: Vrednicului Episcop Comșa, Antoniu Mocioni: Neuitatului nostru Episcop. Senatul României: Episcopului Grigorie Comșa. Adunarea Eparhială din Arad: Vrednicului Arhipăstor Grigorie. Consiliul eparhial din Arad: Iubitului nostru Episcop Grigorie. F. O. R. din Arad: Ilustrului patron. Prefectura Arad: Episcopului Grigorie. Prefectura Timișoara: Marelui Arhiepiscop Grigorie. Dr. Nistor Prefect Timișoara: În semn de pioasă și vecinică pomenire. Municipiul Timișoara: Luminatului Ierarh în semn de pioasă recunoștință. Municipiul Arad: Ilustrului său cetățean și îndrumător. Arhimandrit Dr. Suciul Justin Arad: Iubitului nostru Stăpân. Funcționarii Consiliului eparhial Arad: Prea Sfințitului nostru Stăpân. Partidul liberal Arad: În semn de omagiu. Partidul național-tărănesc Timișoara: Episcopului Grigorie. Județul Hunedoara: Ultimul omagiu. Consiliul județean Arad: Episcopului Grigorie al Aradului. Profesorul Coman Primarul Timișoarei: Prea Sfințitului Episcop Grigorie cu profund regret. Reuniunea femeilor române din Timișoara: Omagiu vrednicului și bunului părinte sufletesc Episcopul Grigorie. Reuniunea femeilor române Arad: În amintirea înțeleptului păstor sufletesc. Academia teologică Arad: Prea bunului nostru Părinte și Patron. Crucea roșie Arad: Valorosului nostru președinte. Cercul militar Arad: Prea Sfințitului președinte Dr. Grigorie Comșa. Familia Dr. Nicolae Popovici Arad: Marelui Episcop și scump prieten. Dr. Cornel Iancu Arad: Iubitului Arhiepiscop. Liceul Elena Ghiba Birta Arad: Luminătorului nostru Păstor sufletesc. Familia Dr. Ștefan Ciocoranu: Societatea ortodoxă națională a femeilor române: Neuitatului nostru președinte. Internatul diecezan de fete: Prelatului nostru venerat. Corul Armonia din Arad: Neuitatului său animator și patron. Familia Dr. Raicu Arad: Bunului nostru Episcop. Protopopiatul Chișineu-Criș: Marelui apostol și bunului părinte. Credincioșii din Timișoara Fabric: Omagiu neuitatului Episcop Grigorie. Subofiterii din Arad: Familia Constantin Popa: Dorini în pace suflet nobil. Cercul studentesc Andrei Șaguna Cernăuți: Iubiții fii sufletesci. Deputat Dr. Aurel Cosma Timișoara: Profundă pietate și eternă amintire. Liga antirevizionistă Arad: Președintelui nostru mult regretat. Dr. Alămureanu Arad: Regrete profunde. Școala de Arte și meserii Arad: Casa de asigurări sociale Arad: Neuitatului nostru Episcop. Societatea Principele Mircea Arad: Ilustrului său președinte de onoare vecinică recunoștință. Liceul Moise Nicoară: Neuitatului său îndrumător sufletesc. Preoțimea protopopiatului Hălmașiu: Celui ce ne-a fost adevărat Părinte. Ateneul popular Arad: Iubitului nostru păstor. Gimnaziul Iosif Vulcan: Iubitului nostru stăpân și părinte sufletesc. Școala normală Arad: Păstorului nostru sufletesc. Siartău, Sporea, și Sârbu: Te-am cunoscut, te-am înțeles și te-am iubit. Asociația funcționarilor Arad: Regretatului nostru președinte de onoare. Direcția reg. silvică

Arad: Neuitatului părinte sufletesc. Camera de agricultură Arad: Regretatului Episcop. Alexandru, Maria, Iosif, Virgil Comșa și nepoții: Scumpului și înveci neuitatului nostru frate și unchiu. Școala comercială de fete: Iubitului nostru părinte sufletesc. Camera de comerț și industrie Timișoara: Episcopul animalelor și ocrotitor. Ion Blănaru procuror Arad: Celei mai reprezentative figuri a Bisericii românești. Dr. Ioan Drincu Arad: Din locul de lumină ocrotește stăpâne sufletele noastre. Preoțimea tractului Belinț: Prea iubitului nostru părinte sufletesc. Părinții sf. Mănăstiri Bodrog. Protopopiatul Arad: Neuitatului Episcop Grigorie. Asociația meseriașilor români Arad: Marelui sprijinitor. Dr. Pescar și soția Arad: Eroului Episcop și marelui român. Nicolae Zernovean Arad: Ultimul omagiu. Frații Ioan, Titu și Gh. Oprea Timișoara: Neuitatului Episcop. Asociația preoților Andrei Șaguna: Pioasă amintire. Sindicatul ziaristilor din Bănat: Fostului membru de onoare. Reun. Femei. unite Arad. Tipografia și Librăria Diecezană Arad: Bunului și iubitului Stăpân. Preoțimea tractului Lipova: Neuitatului nostru Episcop. Parohia Dorog: Regretatului Stăpân. Preoții și poporul din Beba: Iubitului Arhipăstor. Familia Coțioiu Arad: Neuitatului Părinte sufletesc. Episcopul Leticii din Vârșeț: Profundă pietate marelui decedat. Camera de muncă Arad: Pios omagiu. Preoțimea protopopiatului Timișoara regretatului nostru Episcop. Direcțiunea Uzinelor Astra Arad: Regrete eterne. Enoriașii din Lipova: Iubitului nostru Episcop. Asociația sportivă Gloria: Omagiu și recunoștință. Elevii școlii de aplicație Arad: Bunului nostru Părinte sufletesc. Societatea Sf. Maria Timișoara: Recunoștință celui ce ne-a ocrotit. Asociația învățătorilor Timișoara: Omagiu Părintelui Episcop Grigorie. Inginer Faur: Ultimul omagiu. Institutul social Bănat-Crișana: Mult regretatului nostru președinte. Societatea sportivă Crișana: Neuitatului nostru Patron, etc. etc.

INFORMAȚIUNI.

Redacționale. În urma conflictului ivit între Administrația Tipografiei diecezane și culegătorii acesteia Tipografiei, »Biserica și Școala« apare cu întârziere, în număr concentrat. Regretăm că tipografii și-au formulat pretenziuni neacceptabile, tocmai când a decedat regretatul nostru Episcop și când Consiliul eparhial trebuia să-și tipărească rapoartele către Adunarea eparhială.

Aviz. Orele oficiale, la Vener. Consiliu eparhial până la alte dispoziții, sunt fixate înainte de masă dela 7,30—13,30. La Casierie se fac plăți și încasări între orele 8—15.

La mormântul episcopului Grigorie. *Joi în 30 Mai, părinții Mihail Păcășian Dr. Nicolae Popovici și Sava Secușiu au mers cu mașina la mormântul P. S. Sale Episcop Grigore, unde au înălțat rugăciuni pentru odihna răposatului Episcop. Pe mormânt au depus jerbe de flori.*

Ziua restaurației. Poporul românesc a sărbătorit cu entuziasm și însuflețire 5 ani de la urcarea pe tronul României a M. Sale Regelui Carol II.

În orașul Arad s'a oficiat rugăciuni de mulțumire și pentru sănătatea Suveranului nostru și a familiei regale. Tineretul școlar a aranjat frumoase serbări sportive la care a participat lume multă și s'a făcut ovații călduroase la adresa Suveranului.

Noul președinte al Academiei Române. Dl. Al. Lapedatu, Ministrul Cultelor a fost ales președinte al Academiei Române pe un ciclu de 3 ani.

Ne bucurăm pentru alegerea bine meritată a distinsului cărturar din Ardeal.

Sfințirea Catedralei din Bălți. Sfințirea măreței Catedrale din orașul Bălți, edificată prin osârdia P. S. Sale Episcopului Visarion, s'a făcut cu mare fast în prezența M. Sale Regelui Carol, a Marelui Voievod Mihail și întregului Guvern. Sfințirea a săvârșit-o I. P. S. Sa Mitropolitul Nectarie al Bucovinei cu mare asistență de preoți ortodocși sosiți în numele Prea Fericitului Patriarh Ecumenic al Constantinopolei, Greciei și Poloniei. M. Sa Regele și Prințul Moștenitor au fost primiți de poporul basarabean cu multă căldură și dragoste. La Chișinău Suveranul și Fiul Său au fost întâmpinați de 200.000 de oameni. I. P. S. Sa Mitropolitul Gurie a dăruit M. Sale icoana Sf. Gheorghe încadrată în aur, iar Marelui Voievod icoana Mântuitorului.

Profesor universitar. Ilustrul nostru poet și om de litere Octavian Goga, a fost ales profesor la universitatea din Cluj, la catedra de estetica literară.

Ziua Eroilor. La ziua Înălțării Domnului, s'a sărbătorit în tot cuprinsul țării, Ziua Eroilor, simbolizând izbânda și unitatea neamului românesc.

În Arad, serbarea Eroilor s'a făcut în piața din garnizoană și la toate cimitirele, unde preoții și olișerii rânduți pentru acest scop, au ținut cuvântări, arătând însemnătatea zilei.

Carte de rugăciuni cu sf. Liturghie. Sub îngrijirea părintelui consilier I. Evgliano, dela episcopia din Oradea, a apărut „Cartea de rugăciuni cu sf. Liturghie” în care se cuprind rugăciuni pentru toate ocaziunile și învățătură despre sf. Liturghie. Cartea are 260 pagini și se vinde cu 20 lei.

† **Laurian Nicorescu.** În ziua de 15 Mai a încetat din viață la casa părintească din comuna Jabăr vestitul cântăreț de operă Laurian Nicorescu, fiul părintelui I. Nicorescu.

Artistul L. Nicorescu a fost lovit înalțe cu câțiva ani de o boală nemiloasă care a ros la rădăcina vieții sale până acum când acest tiner sortit să fie laurlatul Operelor, a trecut la o viață mai fericită. Condolăm pe îndurerății părinți pentru pierderea unicului lor fiu, rugând pe Dumnezeu să le aducă bucurie prin nepoții lor.

O carte de mare valoare intelectuală și morală este aceea, pe care o vestim în altă parte a organului nostru, care va fi scoasă în traducere românească de profesorii univ. Serghie Bejan și N. Tomescu dela Chișinău. E vorba de un mare op, lucrat în rusește, cu multă profunditate și temeinicie, pentru a înfrunsa învățătura Bisericii ortodoxe, în curajul sa genuin și în temeiurile sale obiective, chemate a lumina mințile nu numai ale Clerului, ci și ale intelectualilor mireni.

Indemnăm pe aceasta cale, pe oricine care poate, să facă s'o aibă, anunțându-se **Consiliului eparhial,** pentru a notifica traducătorilor cifra exemplarelor, cari ar putea afla trecere în eparhie.

Dăm acest aviz în urma termenului scurt, de până la **15 Iunie,** pentru anunțare.

Ar fi de dorit, ca aceasta carte — temeinică și voluminoasă, ce va apărea în curs de doi ani, să fie procurată de cât mai mulți P. C. Protopopi, Preoți, biblioteci protopopești și parohiale etc.

Comunicat.

Sfântul Sinod cu adresa Nr. 730/1935, ne face cunoscut următoarea:

Din întâmplările marelui război mondial trecut, conducătorii popoarelor și țărilor și-au întărit convingerea, că tineretul de ambele sexe ale unui popor trebuie astfel crescut, încât — în fața greutăților de tot soiul, cari stăpânesc lumea și în fața asprimii traiului de toate zilele — să-și poată fiecare om găsi și executa mijloacele de ieșire din orice nevoie, asigurându-și existența. Pe scurt: »Muncește și birue«. Astfel toate statele popoarelor civilizate au introdus instruirea și educarea tineretului spre acest scop. E un fel de aplicare generală a creșterii lui Robinson. Așezat pe o insulă, cei mai buni instructori: *nevoile și lipsa* l-au învățat, să-și confecționeze unelte, să facă foc, să-și pregătească hrană, vestminte, adăpost etc., spre a-și asigura un trai mulțumit.

Imprejurările vremurilor noi sunt foarte schimbăcioase. Nu știi, ce aduce ziua de mâine. Averele nu-i scrisă nimănui pe frunte — zice Românul. Adică, ce ai astăzi, mâine poți pierde. Dar chiar dacă ai avere, nimic mai antipatic, decât să trăiești, ca un trântor fără a mișca, a drege, a produce, a lucra. Devine ridicol cel ce nu se știe ajuta, cel stângaci, cel ce nu se pricepe la nimic. »În sudoarea feții tale să-ți câștigi pâinea cea de toate zilele«, e misiunea omului pe pământ. *Munca cinstită* — un ideal.

Această sănătoasă mentalitate a dus — precum în alte țări așa și la noi, la organizarea tineretului și la buna îndrumare a ocupațiilor sale din viitor.

O lege specială declară toți tinerii de ambele sexe dela 7—18 ani de »*Străjeri ai neamului*«, având

îndatorirea a se întruni, a primi instrucția necesară dela instructori anume pregătiți, a se concentra în tabere mai mari sau mai mici unde trăiesc în liber, în corturi, își pregătesc înșiși mâncarea, își spală, își fac poduri de trecere peste ape și tot ce cere natura și viața, cu numeroasele ei obstacole: își dau ajutoare de prima necesitate în caz de accidente, etc. Fiecare tinde astfel să devie un element priceput, independent, productiv, de folos, mai întâiu pentru sine, apoi și pentru familie, societate, într'un cuvânt muncă organizată, sistematizată, gata în orice moment a sări în ajutorul deaproapelui, a neamului, a patriei, încât fiecare *ins* să formeze o celulă vie, lucrătoare, împlinindu-și fără greș normal și prompt rolul, ce-l are în organismul social. Astfel organismul întreg va fi normal, sănătos.

2. În cadrele »Străjerilor neamului« este așezată și instrucția »Cercetașilor«, unde tineri de 7—18 ani intră *voluntar* și își iau asupra-le îndatoriri mai multe, mai grele și ceva costisitoare. Programul lor e cunoscut lumii întregi.

3. Iară tinerii peste 18 ani încep instrucția *preregimentară* cu pregătire specială cu caracter militar, ușurând astfel la timpul său munca din armată.

Toate aceste trei specii de pregătiri pentru viață a tineretului pun o deosebită grijă pe *educația morală* și deci religioasă. Conducătorii sunt hotărâți a lucra în deplină armonie cu Biserica, ale cărei învățături sunt de minune, apte și potrivite pentru o asemenea creștere spre muncă cinstită și altruism.

Pretutindenea acești conducători cer ajutorul preoților, cărora prin aceasta li-se oferă nou prilej de a contribui la buna creștere a viitorilor credincioși ai Bisericii. Deci toți preoții trebuie să deie toată atenția acestor organizări ale tineretului, pregătindu-se de câte ori e de lipsă a vorbi tinerilor — fie când îi cercetează biserica, fie unde se întrunesc la anumite ocazii, despre învățăturile bisericesti, în măsură a contribui la complectarea creșterii acestui tineret, spre a deveni buni creștini iubitori de biserică și gata a trăi după principiile ei, ceea ce atât de minunat armonizează cu scopurile patriotice urmărite de aceste organizații.

Așteptăm deci ca iubita noastră preoțime să fie pretutindenea la locul ei.

Cu arhiereși binecuvântări al tuturor de binevoitor.

București, Dumineca Ortodoxiei 1935.

MIRON
patriarh.

Ceeace aducem la cunoștința Cucernicilor Preoți spre strictă conformare.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 21 Mai 1935.

Consiliul Eparhial ort. rom.
Arad.

Comunicat

În urma adresei Sfintei Episcopii a Râm. lui Noului Severin Nr. 4928/1935, recomandăm toată căldura lucrarea P. C. Pr. Dr. I. Mihăilescu și I. Popescu-Zimnicea intitulată »Prohodul D...

nului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos».

Această lucrare cuprinde un text complect revăzut după textul grecesc și este însoțit de notele respective pe ambele muzici: orientală și linială, precum și cântările respective în legătură cu serviciul punerii în mormânt a Mântuitorului Hristos.

Lucrarea astfel întocmită, costă 18 lei exemplarul.

S'a tipărit la Tipografia »Episcopul Vartolomeiu« al Râmnicului Noului Severin, Râmnicul-Vâlcei.

Arad, 22 Mai 1935.

Consiliul eparhial ort. rom.
Arad.

Licitații minuende.

Conform rezoluțiunii Veneratului Consiliu Eparhial, Arad, No. 3660/935, prin aceasta se publică licitație minuendă pentru renovarea internă și externă a Sf. Biserici din comuna Joia-Mare.

Prețul strigării 50.300 Lei.

1. Licitanți vor depune un vadiu de 10% în numerar sau efecte de Stat.

2. Licitanți vor dovedi cu acte că sunt îndreptățiți a lua în întreprindere lucrarea.

3. Licitația se va face cu oferte închise.

4. Licitația se va ține în 24 Iunie 935 în comuna Joia-Mare jud. Arad la Oficiul Parohial.

5. Devizul de spese și reparațiuni se poate vedea la oficiul parohial din Joia-Mare.

Consiliul parohial
Joia-Mare.

Pe baza Devizului, aprobat de Ven. Consiliu eparhial, pentru construirea sf. biserici din Ghiroda se publică licitație cu oferte închise pe ziua de 30 Iunie a. c. orele 16, în sala de învățământ a fostei școli confesionale.

Condițiile de licitație se pot vedea la Oficiul parohial între orele 10—12.

Consiliul parohial:

Pentru repararea internă, externă și acoperirea cu tîlchea a bisericii din Zeldiș (Iacobini), se publică licitațiune minuendă pe ziua de 18 Iunie a. c. orele 2 (două) d. a., care se va ține la fața locului pe lângă următoarele condițiuni:

1. Prețul de strigare e 102.820 Lei.

2. Licitațiunea să efiectueze cu oferte închise, dar consiliul parohial își rezervă dreptul să continue și cu licitație verbală.

3. Anteprenorii reflectanți vor depune vadiu de 6% în numerar.

4. Devizul de spese împreună cu condițiunile de licitație se pot vedea la oficiul protopopesic în Gurahont.

5. Licitanții nu pot pretinde spese de participare itație.

6. Consiliul parohial își rezervă dreptul de a precărările fără considerare la rezultatul licitației lui anteprenor, în care va avea mai multă în-

Consiliul parohial.

LIBRĂRIA DIECEZANĂ

DEPOZIT DE CĂRȚI LITERARE ȘI ȘCOLARE.

MARE MAGAZIN ÎN RECVIZITE BISERICEȘTI.

STRADA EMINESCU N-RUL 18. A R A D BULEV. REG. MARIA N-RUL 12.

TELEFON NR. 266 Fondată prin fericitul Episcop Ioan Mețianu la anul 1879. TELEFON NR. 881.

CATALOG Nr. 49.

ORNATE: (odăjdii, vesminte bisericesti) cu toate aparținătoarele, anume: felon-svită, (fără stihar) epitrăhii, brâu, mânecări și două aere, din brocat, mătase, catifea în orice culoare, de la Lei 5000 — în sus. La cerere trimitem mostre de materii.

— Efectuăm și reparaturi.

PRAPORI: din damast, cu icoană dublă, pictată pe pânză în ulei, cu găitane și 3 ciucuri, în mărime de 80/120 cm. cu prețul de la Lei 2500.— în sus. La cerere trimitem mostre de materii.

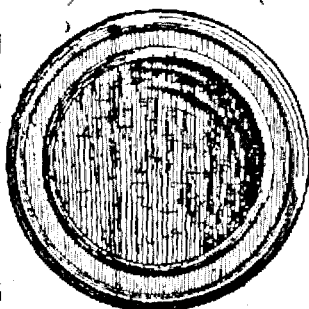
Prețurile de sus se înțeleg fără garnitura de metal și fără ruda praporei. Garnitura de metal lustruit (cruce, două globuri, balanța și cuiul) costă Lei 1000.— iar ruda în vederea speșelor de transport, e consult să se facă acasă sau în vre-un orașel mai apropiat.

TAVĂ pentru anafora, din metal argintat, simple Lei 300.— iar din argint de China gravate, Cina cea de taină, Mântuitorul ș. a. Lei 600.—

LIGHIAN (spălător cu cană) din argint de China. Prețul Lei 1500.—

CANDELABRU pentru 36 lumini, poleit verde cu bronz Lei 15000.—; pentru 16 lumini, de bronz aurit frumos, Lei 15000.—; pentru 24 lumini cu prisme și mărgelile de cristal Lei 30000.—; pentru 16 lumini decorat cu prisme și clopoțel de sticlă Lei 20000.—; pentru 18 lumini, din aramă cu prisme și mărgelile, 12000.—; pentru 6 lumini Lei 5000

CAP (vârf) de STEAG (lance) din aramă cizelată. Prețul de la Lei 400.— în sus.

BRĂNE PENTRU PREOȚI, din mătase moale în toate culorile: roșu-vișiniu și lila pentru arhierii și cinul călugăresc superior; roșu pentru protoerei și preoți distinși; albastru pentru preoți, și negru pentru călugări în lățime de 5 cm. metru a Lei 250.—; în lățime de 12 cm. metru a Lei 500 iar din mătase a 220. Lei mtr. 13 cm. și 5 cm. Lei 120.

LITIER (priholebniță) din metal argintat Lei 2700.

LINGURIȚĂ pentru sfânta cuminecătură: din metal argintat Lei 140.— iar din bronz aurit Lei 400.

COPIE din metal lustruit, ori argintat Lei 140, iar din bronz aurit Lei 400.

CADELNIȚĂ din metal argintat Lei 1000.—; din argint de China 1200—3000 Lei.

CANĂ pentru încălzit apa, din zink, sau aramă, Lei 80.

CĂLDARUȚĂ pentru aghiazmă, din aramă, Lei 400.— tot acelaș cu icoana Botezul Domnului, Învierea, Nașterea și Înălțarea Domnului, pictate frumos și decorate cu imitații de pietrii scumpe Lei 2000.—, tot aceeaș din argint de China cu icoana Mântuitorului și cu Botezul Domnului gravat Lei 1200.

POTIR din metal argintat, cu păbarul aurit Lei 1000.—, din bronz aurit Lei 3000.—, din argint de China Lei 1500—2500.—, iar din argint aurit Lei 5000.

RIPIZI. Cruce, pentru ripizi, aurite frumos și ruda colorată de la Lei 600.— în sus. Feșnic pentru ministranți din lemn colorat frumos Lei 180.—

FEȘNIC înaintea altarului, din lemn trainic, pt. 1 lumină de la Lei 1000.— în sus, pt. 3 lumini, aurit

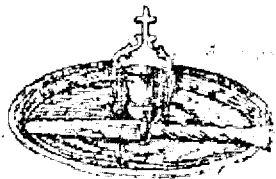

dela Lei 2000.— în sus, iar de metal argintat, pentru sf. masă 1 lumină Lei 400.— pt. 2 lumini Lei 600.— pt. 3 lumini Lei 800.

VASE pentru apă și vin, din sticlă, cu tavă, dela Lei 100 — iar din argint de China Lei 1800.

EPITAF: (Plascentă, sau mormântul D-ului) cu icoană pictată pe pânză în oleu și încadrată în catifea, cu galon și 4 ciucuri aur ilon. Prețul dela Lei 3000 în sus.

CRUCE 24 cm. Lei 400.— iar din argint de China 30 cm. Lei 1500—2000—2500.— în mărime de 40 cm. cu lemn sculptat Lei 4000—4500, iar din lemn 25 cm. Lei 120.

MIRUITOR cu cuțitaș, din metal argintat Lei 450.

CUȚITAȘ pentru miruit, separat Lei 120.

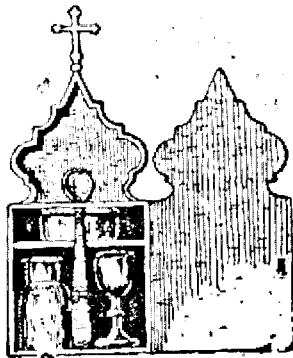
CUTIE PENTRU CUMINE-CĂTURA BOLNAVILOR, din metal argintat, provăzută cu 2 cutioare, linguriță, potiraș și o cană pt. apă și vin dela Lei 1000 în sus.

CANDELE din argint de China, dela Lei 200 în sus.

CUTIE PENTRU SF. BOTEZ din metal argintat provăzută cu 2 cutii pentru mir și sf. oleu, 1 cutie pentru burete și foarfeci dela Lei 1200 în sus.

CUNUNI PENTRU MIRI din metal lustruit, părechea dela Lei 700.— în sus, căptușite cu catifea, dela Lei 1000.— în sus.

CHIVOT, din lemn traianic, aurit frumos, în mărime de 85/120 cm. dela Lei 4500, iar format mai mic Lei 2800.

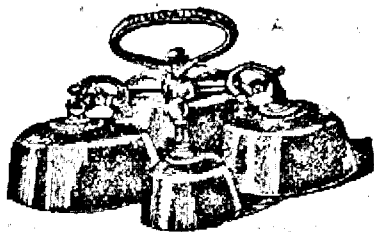
ANALAGION (tetrapod) masă pentru prăznicare, pentru litier, lucrate artistic dela Lei 700.— în sus.

ACOPERITOARE pentru analagion, stihare pentru ministranți, perdele ș. a. în diferite mărimi și execuții.

DISC ȘI STELUȚĂ din metal lustruit Lei 400, din bronz aurit Lei 1000.

STELUȚA și DISC, cu picior, din metal, lustruit Lei 600.

CRUCE PENTRU MOLITVELNIC, din metal argintat Lei 200.

CLOPOȚEL din metal nichelat, cu un clopoțel Lei 100, cu 3 clopoțele Lei 350, cu 4 clopoțele Lei 600.

PRĂZNICARE pictate pe lemn în mărime 32/24 cm. dela Lei 250.— cadre pentru prăz-

nicare cu sticlă dela Lei 200.— în sus, precum și -i coane pictate pe pânză, cu o față sau cu 2 fețe, pictate artistic în diferite mărimi, dela Lei 500.— în sus. Icoane argintate și înrămate dela Lei 300.

PRISTORNIC (sigil pentru sfințele prescuri), din lemn de teiu, bucata a Lei 30.

BALDACHIN (cerime) din catifea roșie, decorat cu bouillon, cu 4 ruzi vopsite și 4 tălpi, (picloare) pt. ruzi, vopsite frumos Lei 10000.

Cărți rituale cu litere latine:

Apostolul, legat în pânză 600, sau piele 900 lei.

Octoih mare, legat în pânză 600 lei.

Evangelhia, legat în pânză 600 lei, piele 900, catifea 2500—3500.

Evhologiu, (molitvelnic) legat în pânză 650 lei.

Penticostar, legată în pânză 500 lei.

Liturgier, legat în pânză 280—450 lei.

Triod, legat în pânză 800 lei.

Mineele, în 12 vol. pe 12 luni, legate în pânză 5500 lei, separat fiecare lună a 500 lei.

Octoih mic, legat 100 lei.

Ceaslov mic, legat 160 lei.

Acaftist, legat 100 lei.

Carte de Te-Deum, legat în pânză 80 lei.

Prohodul Domnului, ce se cântă în Sfânta și marea Vineri seara la priveghere 10—15 lei.

Proscomidier tablou 20 lei.

Noul testament, broșat 100 lei.

Cazania legată în pânză 350 lei.

Tipic bisericesc ed. Sf. Sinod legat 160 lei.

In atențiunea Onor. Domni conducători ai Oficiilor Parohiale.

Librăriei Diecezane Arad str. Eminescu No. 18 i-a reușit a se pune în legătură cu o fabrică de lumânări, ce ard fără să facă fum sau să picure, astfel că este în situație a oferi pe un preț convenabil numai lumânări de cea mai bună calitate în orice dimensiune și cantitate:

Lumânări de ceară garantată albă	kgramul Lei 320
Lumânări cu compoziție de 50% ceară albă garant. „	Lei 250
Lumânări din ceară naturală de albine nealbită	Lei 200 „
Lumânări din ceară minerală albă	„ Lei 150